

KATEDRA-VERSENY

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

A verseny fő támogatói:
a Szlovák Köztársaság Oktatási
Minisztériuma, Liliom Aurum
Könyv- és Lapkiadó és Dunaszer-
dahely Város Önkormányzata

Realizované s finančnou podporou Fondu
na podporu kultúry národnostných menšín

Társzervezők:
Katedra szerkesztősége

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA MATEMATIKAVEVERSENY

ROVATVEZETŐ: RNDr. HORVÁTH GÉZA, horvath.geza@slovanet.sk

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2021001

Tisztelt Kollégák!

A Katedra Matematikaversenyyel kapcsolatos részletes tudnivalókat lapunk szeptemberi számában olvashatják.

A HARMADIK FORDULÓ FELADATAINAK MEGOLDÁSAI

HORVÁTH GÉZA (ZSELÍZ) [H. G.] ÉS PÓCSIK BÉLA (NYITRACSEHI) [P. B.] FELADATAI

V–VI. OSZTÁLY

III-56-1. feladat: Vizsgáljuk meg először, hogy hányféle „belső” számot kaphatunk. Növekvő sorrendben a 0123, 1234, 2345, ..., 6789 számokat kapjuk. Ez 7 szám. Csökkenő sorrendben a 9876, 8765, 7654, ..., 3210 számokat kapjuk. Ez is 7 szám, tehát összesen 14-féle belső számot állítható elő. Ezeket a 0, 1, 2, ..., 9 számjegyekkel „keretezhetjük”. Ez 10 lehetőség. Összesen tehát $14 \cdot 10 = 140$ -féle telefonszámot lehet ezzel a módszerrel alkotni. (A legkisebb telefonszám a 001230, a legnagyobb a 998769.) [H. G.]

III-56-2. feladat: A számok összege 81, ezért a bűvös összeg $81 : 3 = 27$. Tehát mindhárom sorban, mindhárom oszlopban és mindkét átlóban ennyi lesz a három-három szám összege. Vizsgáljuk meg, hányféleképpen tudjuk előállítani a 27-es összeget három különböző szám összegeként!

- $27 = 5 + 9 + 13$
- $27 = 5 + 10 + 12$
- $27 = 6 + 8 + 13$
- $27 = 6 + 9 + 12$
- $27 = 6 + 10 + 11$
- $27 = 7 + 8 + 12$
- $27 = 7 + 9 + 11$
- $27 = 8 + 9 + 10$

6	13	8
11	9	7
10	5	12

VII—VIII—IX. OSZTÁLY

III-7-1. feladat: Az M értéke csak 1 lehet. $M = 1$. Az egyesek oszlopából látszik, hogy az E értéke páros. Az L értéke 8 vagy 9. Az $M + L$ vagy az $M + L + 1$ összeg nem lehet 12, mert akkor a százások oszlopából 2-nek kellene lennie az átlépési maradéknak, ami lehetetlen. Ebből következik, hogy $E = 0$, ebből viszont $I = 5$.

a) Ha $L = 8$, akkor a százások oszlopából mindenképp kell lennie átlépési maradéknak. Itt további két esetet kell megkülönböztetnünk:

a1) Amikor a tízesek oszlopából nincs átlépési maradék, tehát a $C + C + 1$ értéke kisebb, mint 10, azaz a C értéke 5-nél kisebb. Ez esetben az A értékének 4-nél nagyobbak kell lennie, hogy a százások oszlopából legyen átlépési maradék. Mivel az 5 és 8 számjegyek már foglaltak, az A értéke csak 6, 7 vagy 9 lehet. A 9-et is kizárhatjuk, mert ebben az esetben a D értéke 8 lenne, de ez már foglalt. Ha $A = 6$, akkor $D = 2$. A C értéke 5-nél kisebb, tehát $C = 3$ vagy $C = 4$. Ezekhez a C értékekhez rendre a $V = 7$ és a $V = 9$ értékeket kapjuk. Tehát:

Láthatjuk, hogy ezekben az összegekben a 9-es négyszer szerepel, tehát ez lesz a bűvös négyzet közepében. A 6, 8, 10 és 12 háromszor fordul elő, ezért ezek a számok a bűvös négyzet sarokmezőiben lesznek. Az 5, 7, 11 és 13 csak kétszer fordul elő, ezért ezek a külső sorok és oszlopok közepén kapnak majd helyet. A feladat egy lehetséges megoldása a bal oldali hasámban látható. [H. G.]

III-56-3. feladat: Az 1. sor végén az $1 \cdot 1 = 1$, a 2. sor végén a $2 \cdot 2 = 4$, a harmadik sor végén a $3 \cdot 3 = 9$, a negyedik sor végén a $4 \cdot 4 = 16$, az 5. sor végén az $5 \cdot 5 = 25$ áll. Az első sorban 1, a második sorban $2 \cdot 2 - 1 = 3$, a harmadik sorban $3 \cdot 2 - 1 = 5$ darab szám áll... Ezért a 2020. sor végén a $2020 \cdot 2020 = 4080400$ áll. A 2020. sorban $2020 \cdot 2 - 1 = 4039$ darab szám áll. Mivel a 2. sor középső száma a sorban a 2. helyen áll, a 3. sor középső száma a 3. helyen áll, ezért a 2020. sor középső száma a sor 2020. helyén áll. Ennek a sornak az első száma a $2019 \cdot 2019 + 1 = 4076362$, a sor 2. száma a $4076362 + 1$, a 3. száma a $4076362 + 2$, ..., a 2020. helyen álló szám a $4076362 + 2019 = 4078381$. A középső számot másképp is meghatározhatjuk: a 2. sor közepén a $(2 + 4) : 2 = 6 : 2 = 3$ áll, a 3. sor közepén az $(5 + 9) : 2 = 14 : 2 = 7$ áll. Ezért a 2020. sor közepén a $(4076362 + 4080400) : 2 = 8156762 : 2 = 4078381$ áll. [H. G.]

ha $C = 3$, akkor $V = 7$, ha pedig $C = 4$, akkor $V = 9$. Ezekből az alábbi megoldásokat kapjuk:

$$\begin{array}{r}
 1 \ 6 \ 3 \ 5 \\
 + \quad 8 \ 6 \ 3 \ 5 \\
 \hline
 1 \ 0 \ 2 \ 7 \ 0
 \end{array}
 \quad \text{vagy} \quad
 \begin{array}{r}
 1 \ 6 \ 4 \ 5 \\
 + \quad 8 \ 6 \ 4 \ 5 \\
 \hline
 1 \ 0 \ 2 \ 9 \ 0
 \end{array}$$

Ha $A = 7$, akkor $D = 4$. A C értéke elvileg csak 2 vagy 3 lehet, de a 2 sem jó, hiszen ebben az esetben a V értéke 5 lenne, ami már foglalt. Tehát ebben az esetben $C = 3$, és ebből $V = 7$ lehetne, de a 7-es számjegy már foglalt.

a2) Amikor a tízesek oszlopából van átlépési maradék, azaz a $C + C + 1$ értéke nagyobb, mint 9, vagyis a C értéke 4-nél nagyobb. A C elméletileg 6, 7 vagy 9 lehet. Ha $C = 7$, akkor $V = 3$ lenne, de ez már foglalt. Ha $C = 9$, akkor a V is 9 lenne, tehát ez sem felel meg. Ha $C = 6$, akkor $V = 3$. Keressük meg ehhez az A és a D értékeit! Az A -nak választható számjegyek: 7 és 9. Ám ha $A = 7$, akkor $D = 5$, de ez már foglalt, ha pedig

$A = 9$, akkor D is 9, tehát ez sem ad megoldást. Vagyis ebben az esetben nem kaptunk újabb megoldást.

b) Ha $L = 9$, akkor a százások oszlopából nem lehet átlépési maradék, tehát $A + A$ kisebb 10-nél, azaz az A értéke kisebb 5-nél. Az A értéke ezért elméletileg 2, 3 vagy 4 lehet. Ezúttal is két esetet kell megkülönböztetnünk:

b1) Ha a tízesek oszlopából nincs átlépési maradék. Ha $C = 2$, akkor $V = 5$. Ez nem jó. Ha $C = 4$, akkor $V = 9$, ez sem jó, tehát $C = 3$ és $V = 7$. Ehhez az A értékéül már csak a 2-t vagy a 4-et választhatjuk. Ha $A = 2$, akkor $D = 5$, de az 5-ös számjegy már foglalt, ha pedig $A = 4$, akkor $D = 8$. A következő megoldás tehát:

$$\begin{array}{r} 1\ 4\ 3\ 5 \\ +\ 9\ 4\ 3\ 5 \\ \hline 1\ 0\ 8\ 7\ 0 \end{array}$$

b2) Ha a tízesek oszlopából van átlépési maradék. A C értéke ebben az esetben 6, 7 vagy 8 lehet. Ehhez a V értékei rendre: 3, 5 és 7. Mivel V nem lehet 5, ezért a C sem lehet 7. Ha $C = 6$, akkor $V = 3$, ha pedig $C = 8$, akkor $V = 7$. Keressük meg ezekhez az A és D értékeit! A $C = 6$, $V = 3$ esethez keressük az A értékét, tapasztalhatjuk, hogy $A = 2$ esetén a D értéke 5 lenne, a $V = 3$ miatt az A értékét nem választhatjuk 3-nak, az $A = 4$ esetén pedig a D értéke 9 lenne. Ezek egyike sem felel meg a feltételeknek. Ha $C = 8$ és $V = 7$, akkor sem kapunk egyetlen további megoldást sem.

A feladatnak tehát **3 megoldása** van. [H. G.]

III-7-2. feladat: A 20202021 azért osztható 9-cel, mert ebben a számban a számjegyek összege osztható 9-cel. A soronkövetkező számokat hozzáírva a számjegyek összege először $9 + 6 = 15$, majd $15 + 7 = 22$, ezt követően $22 + 8 = 30$, $30 + 9 = 39$, $39 + 10 = 49$, $49 + 11 = 60$ lesz. Ezek egyike sem osztható 9-cel. A következő lépésben $60 + 12 = 72$ lesz a számjegyek összege, ami osztható 9-cel. Ez akkor következik be, amikor a **2028**-at írjuk le:

202020212022202320242025202620272028

Ez egy **36-jegyű** szám. [H. G.]

III-78-3. feladat: A keresett számnak oszthatónak kell lennie 7-tel és 9-cel is. 9-cel azok a számok oszthatók, amelyek számjegyeinek összege is osztható 9-cel. A 2020-ban a számjegyek összege 4, ezért egy olyan számot kell eléje írni, amelyben a számjegyek összege 5 vagy 14 vagy 23... A 2020 elé 5-öt, 500-at, 5000-et írva nem kapunk 7-tel osztható számot. A legkisebb szám, amelyben a 2020 elé csak egy 5-öst és nullákat írunk, és osztható 7-tel, az 500002020. Próbáljunk ezért a 2020 elé két olyan számjegyet írni, amelyek összege 5. Ilyen számok: a 142020, a 232020, a 322020 és a 412020. Ezeket a számokat 7-tel elosztva tapasztaljuk, hogy a **412020** osztható 7-tel, tehát ez a keresett szám. [H. G.]

III-89-4. feladat: A legnagyobb háromjegyű szám a $999 = 3 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 37$, de ennek csak $(3 + 1) \cdot (1 + 1) = 8$ osztója van. Haladjunk visszafelé, és állapítsuk meg az osztók számát:

$$998 = 2 \cdot 499 \rightarrow 2 \cdot 2 = 4 \text{ osztó}$$

$$997 \rightarrow \text{prímszám (2 osztó)}$$

$$996 = 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 83 \rightarrow 3 \cdot 2 \cdot 2 = 12 \text{ osztó}$$

$$995 = 5 \cdot 199 \rightarrow 2 \cdot 2 = 4 \text{ osztó}$$

$$994 = 2 \cdot 7 \cdot 71 \rightarrow 2 \cdot 2 \cdot 2 = 8 \text{ osztó}$$

$$993 = 3 \cdot 331 \rightarrow 2 \cdot 2 = 4 \text{ osztó}$$

$$992 = 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 2 \cdot 31 \rightarrow 6 \cdot 2 = 12 \text{ osztó}$$

$$991 \rightarrow \text{prímszám (2 osztó)}$$

$$990 = 2 \cdot 5 \cdot 3 \cdot 3 \cdot 11 \rightarrow 2 \cdot 2 \cdot 3 \cdot 2 = 24 \text{ osztó}$$

Tehát a **990** a legnagyobb olyan háromjegyű szám, amelynek 24 osztója van.

A 990 osztói: 1, 2, 3, 5, 6, 9, 10, 11, 15, 18, 22, 30, 33, 45, 55, 66, 90, 99, 110, 165, 198, 330, 495, 990. [H. G.]

III-89-5. feladat: A feladat a Katedra novemberi számában az alábbi szöveggel jelent meg: Hány olyan, belső szögeiben különböző háromszög létezik, amelyben a háromszög szögeinek nagysága: $\frac{360^\circ}{k}$, $\frac{360^\circ}{l}$ és $\frac{360^\circ}{m}$, ahol k, l, m természetes számok? [P. B.]

A felkészítő tanárok e-mailben kapták meg a pontosítást: nem elég, hogy a k, l, m értékek természetes számok legyenek, van egy további feltétel is: osztói legyenek a 360-nak. Sajnos, a feladatot még így is kétféleképp lehetett értelmezni:

1. értelmezés: A kapott háromszögek között ne legyen két olyan, amelynek ugyanakkorak a szögei.

2. értelmezés: Egy háromszögon belül se legyen két egyenlő szög.

Megoldás az 1. értelmezés szerint:

$$\frac{360^\circ}{k} + \frac{360^\circ}{l} + \frac{360^\circ}{m} = 180^\circ$$

$$360^\circ \cdot \left(\frac{1}{k} + \frac{1}{l} + \frac{1}{m} \right) = 180^\circ \quad / : 180^\circ$$

$$2 \cdot \left(\frac{1}{k} + \frac{1}{l} + \frac{1}{m} \right) = 1$$

$$\frac{2}{k} + \frac{2}{l} + \frac{2}{m} = 1$$

A k értéke nem lehet sem 1, sem 2, mert ebben az esetben az egyenlet bal oldalán 1-nél nagyobb értéket kapnánk. Ha $k = 3$, akkor a háromszög első szöge $360^\circ : 3 = 120^\circ$. Ebben az esetben 4 különböző háromszöget kapunk:

1) $120^\circ, 30^\circ, 30^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 3, 12 és 12;

2) $120^\circ, 40^\circ, 20^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 3, 9 és 18;

3) $120^\circ, 45^\circ, 15^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 3, 8 és 24;

4) $120^\circ, 36^\circ, 24^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 3, 10 és 15;

Ha $k = 4$, tehát az első szög 90° , akkor további három háromszöget kapunk:

5) $90^\circ, 45^\circ, 45^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 4, 8 és 8;

6) $90^\circ, 30^\circ, 60^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 4, 12 és 6;

7) $90^\circ, 72^\circ, 18^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 4, 5 és 20.

Ha $k = 5$, akkor az első szög 72° , egy további háromszöget kapunk:

8) $72^\circ, 72^\circ, 36^\circ$, ahol a k, l és m értéke rendre 5, 5 és 10.

Ha $k = 6$, akkor az első szög 60° . Ebből egy további háromszöget kapunk:

9) $60^\circ, 60^\circ, 60^\circ$, ahol a k, l és m értéke 6, 6 és 6.

A k értékének további növelésével, már nem kapnánk újabb háromszögeket. Tehát a feladatnak **9 megoldása** van.

A 2. értelmezés szerint a fenti megoldásokból értelemszerűen ki kell zárunk az 1), 5), 8) és a 9) megoldást. Ebben az esetben a feladatnak **5 megoldása** van. [P. B.]

A feladatjavító – természetesen – mindkét megoldást elfogadja.

III-9-6. feladat: Az I-89-4. feladat megoldásából következik, hogy $BC = 14$ cm, a DBB_0 háromszög egyenlő szárúságából adódik, hogy $BB_0 = DB_0 = 7$ cm. Pitagorasz tétele alapján a CB_0 háromszögből:

$$CB_0 = \sqrt{14^2 - 7^2}$$

$$CB_0 = \sqrt{196 - 49}$$

$$CB_0 = \sqrt{147}$$

$$CB_0 \approx 12,12$$

$CD = DB_0 + B_0C \approx 7 + 12,12 \approx 19,12$ cm. A háromszög területe $(19,12 \cdot 7) : 2 \approx \mathbf{66,92 \text{ cm}^2}$. [H. G.]

KATEDRA VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY

ROVATVEZETŐ: TÓTH TIBOR, vambery.armin.foldrajzverseny@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2021002

A VÁMBÉRY ÁRMIN FÖLDRAJZVERSENY HARMADIK FORDULÓJÁNAK MEGOLDÁSAI

1. Vámbéry Ármin fiatalkorával kapcsolatos szövegrész helyes megoldása

Vámbéry Ármin nem tudta saját születésének pontos időpontját, **mert akkoriban a zsidó családoknak nem kellett hivatalos anyakönyvbe jelenteni a születéseket.** Családja a bajorországi Bamberg városából származik. Onnan **dédapja** költözött Magyarországra területére, aki itt családnévét Bambergerre változtatta. Szülei **Szentgyörgyön** éltek születésének idején. Édesapja halála után édesanyja **újraházasodott**, két gyermekével Dunaszerdahelyre költözött és itt próbált szerencsét. Előbb kocsmároskodással, majd piócakereskedéssel tartotta fenn magát a család. A piócákat a gyermek Vámbéry Ármin **nem nagyon** kedvelte. A piócakereskedés akkoriban **nem volt** kifizető foglalkozás és a család **gyakran** nélkülözés **közepette** élte életét. Hároméves korában megbénult bal lábán kívül sok betegsége nem volt, de a lábát édesanyja **szerette volna minden áron** orvosoltatni. Vámbéry Ármin nagyon **könnyedén** tanult, **és nagyon szorgalmas is** volt. Nyolc éves koráig héber, magyar és német nyelvet tanult. **Édesanyja** unszolására a vallásos zsidó tanulmányok mellett a világi tudományokat is tanulni kezdte. A dunaszerdahelyi zsidóság **nem élt túlságos** jómódban, a **városban csak egy kondégnácós ház** volt. Az istentisztelet kezdetét harang helyett **fakalapács ütéseivel** jelezték. A községben őt **istenfélő gyermeknek tartották.** A protestáns hitközség elemi iskolájában földrajzot, természetrajzot, vallási nevelést és latint is tanult. Hogy némi pénzt keressen a családnak és későbbi terveihez, Nyéken vállalt tanítósokodást nyolc hónapra a kocsmáros Móric nevű fiával.

2. Hármassok a Kelet földrajzát illetően

Aral - területének 75%-át és vizének 90%-át veszítette el - türk szó = sziget
 Amu-darja - Oxus - eredése a Pamírban van
 Szir-darja - Iaxartész - eredése a Tiensanban van
 Pokol kapuja - Derweze - 44 éve égő gázkráter
 Damávand - rétegvulkán - 5 604m/5 610m
 Urmia-tó - sótartalma 25% - 5 775km²
 Dast-e Lut - Emptiness Desert - 51 800km²
 Dast-e Kavir - Nagy sósivatag - 77 600km²
 Kizil-kum - Vörös homok - 298 000km²
 Kara-kum - Fekete homok - 350 000km²

3. Konstantinápolyal összefüggő kifejezések

Aranyszarv; Teherán; csibuk; hasis; hírlapírói munkásság az Augsburger Allgemeine Zeitung, a Pesti Napló és a Wanderer szerkesztősége részére; karaván; vándorlás; Sztambul, Magyar Tudományos Akadémia levelező tagja; lenézés és megvetés; Pera; Husszein Daim pasa; házasság; kalandozások; Café Flamm; Timur Lenk; Resid efendi; dervisnek öltözve; kalapját fez-re cserélte.

4. Válaszok Vámbéry Ármin irodalmi és politikai munkásságára vonatkozó kérdésekre

1. A Magyar Tudományos Akadémia pénzületi támogatásával indult második keleti utazásra.
2. Hadsi Mehmed Resid efendi néven indult Közép-Ázsiába.
3. Oroszország kebelezte be Közép-Ázsiát.
4. Londonban tartott nagy sikerű előadásokat a Királyi Földrajzi Társaságban.
5. A Pesti Naplónak küldött rendszeres tudósításokat Isztambulból.

5. A jelenkori Erdély 10 legnépesebb települése

település neve	lakosok száma	folyó / patak	kulturális emlék	személyiség
Kolozsvár	324 576	Kis-Szamos	gótikus Szent Mihály-templom	Hunyadi Mátyás – magyar király
Temesvár	319 279	Béga (Temes)	Lloyd-palota	Klapka György - honvédtábornok
Brassó	253 200	Graft-patak, Száraz-Tömös patak	Fekete templom	Áprily Lajos – költő
Nagyvárad	196 367	Sebes-Körös	Fekete Sas Palota	Knézy Jenő – sportriporter
Arad	159 074	Maros	Aradi vár	Tóth Árpád – író
Nagyszeben	147 245	Szeben folyó	Fazekasok tornya	Oláh Miklós – esztergomi érsek

település neve	lakosok száma	folyó / patak	kulturális emlék	személyiség
Marosvásárhely	134 290	Maros	Közigazgatási Palota	Hégető Honorka – riporter
Nagybánya	123 738	Zazar folyó	Szent István-torony	Németh László – író
Szatmárnémeti	102 411	Szamos	Dacia (volt Pannónia) szálló	Dsida Jenő – költő
Beszterce	75 076	Beszterce folyó	Gótikus szász evangélikus templom	Teleki Ferenc – költő

6. Türkmenisztán öt legnépesebb települése (2010-es becsült adatok)

Asgabat – 947 221
 Türkmenabat – 279 765
 Dasoguz – 245 872
 Serdar – 93 692
 Mary – 126 141

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, elekjozsef@yahoo.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2021003

MEGOLDÓKULCS A 2. FORDULÓHOZ

1. Hiányos idézetek

- 1/A – Ne bánts d **magyart!** – Lahner György az ágyúkra íratta fel a jelmondatot! (2)
 1/B – Jó szerencse, **semmi más!** – ZM jelmondata (2)
 1/C – Fegyvert s vitézt éneklek, **török hatalmát** - a Szigeti veszedelem sorai (2)
 1/D – Fegyver, fegyver, fegyver kívántatik, és **jó vitézi resolutio** – elhatározás, határozottság, elszántság, eltökéltség... (2)

2. Zrínyi az olvasónak...

- 2/A, Zrínyi Miklós azzal dicsekszik, hogy ő jobb költő, mint Homérosz vagy Vergilius. – **hamis**
 2/B, Úgy is mondhatjuk, hogy Zrínyi saját eposzát levezetéképpen, hobbiból írta. – **igaz**
 2/C, Benne és Homéroszban azt találta közösnek, hogy mindketten egy száz évvel korábbi eseményről írtak. – **igaz**
 2/D, Zrínyi olyan elfoglalt volt, hogy a saját eposzát hosszabb ideig írta, mint Vergilius a magáét. – **hamis**

3. „A híd Plutónak áldoztuk.”

- 3/A – 1664
 3/B – Horvátország
 3/C – Mert a híd volt a török felvonulási útvonalának kulcsa Magyarországra
 3/D – 44 és 29
 3/E – nádor lesz
 3/F – mindketten írtak verseket
 3/G – a híd leromboltuk, a pokolra küldtük, stb. (2)

4. Galéria

- A – XIV. Lajos – C kép
 B – I. Lipót – D kép
 C – VII. Sándor pápa – B kép
 D – IV. Fülöp – A kép

5. Építkezés – engedély nélkül

- 5/A – egy kisebb méretű palánkvár volt, főleg fából épült, hiszen alig maradt nyoma.
 5/B – a törökök többször is tiltakoztak az építkezés miatt.
 5/C – kétszer

- 5/D – mivel az irányítást Montecuccoli vette át, a védekezést már nem tudta ZM megszervezni
 5/E – a szentgotthárdi csatáról, amelynek győztese Rajmondo Montecuccoli volt. (2)

6. Zrínyi Miklós halála

- 6/1 – a Habsburgok egy tehetséges hadvezért vesztek el, akit bármikor elő lehetett volna húzni, nem volt érdekük, hogy Zrínyi Miklós meghaljon.
 6/2 – Zrínyi Miklós éppen Bécsbe készült tárgyalni az uralkodóval, amivel tisztázhatták volna a nézeteltéréseiket. Egy esetleges merényletnek legfeljebb a sikertelen tárgyalás után lett volna helye, nem előtte.
 6/3 – Bethlen Miklós leírása a balesetről, ami nem puskagolyótól származik.
 6/4 – A tény, hogy egy ilyen hadvezér nem halhat meg ilyen módon, könnyen ad okot a találgatásra, hiszen ez méltatlan halál egy ilyen hősnek.

MEGOLDÓKULCS A 3. FORDULÓHOZ

1. A sógornók háborúja

- 1/A – Löbl Mária Zsófia (1)
 1/B – Frangepán Anna Katalin (1)
 1/C – Zrínyi Ádám (1)
 1/D – Wesselényi-féle összeesküvés (1)
 1/E – a nádor a király helyettese volt. (2)

2. Horvátországi helyszínek

- 2/A – Legrad – akkor Légrad / a Dráva és a Mura összefolyásánál, a Mura torkolatával szemben található / az 1640-es évek végén kétszer is fényes győzelmet aratott a török felett Zrínyi Péter. (3)
 2/B – Senj – akkor Zengg / az Adriai-tenger partján található / 1659-ben itt verte meg a törököt Zrínyi Péter és időközönként zenggi főkapitány is volt. (3)
 2/C – Ozalj – akkor Ozaly / Vár a Kulpa folyó partján / ma múzeum van benne és itt őrzik azt a kardot, amellyel Zrínyi Pétert lefejezték. (3)

3. Képleírás

- 3/A – 1. Zrínyi Péter és 2. Frangepán Ferenc (2)
 3/B – Bécsújhely, 1671. április 30. (2)
 3/C – Mindkettőjüket lefejezték. (1)
 3/D – 1663-ban közösen győztek le egy török haderőt a Jurjevi sziklák mellett. (2)
 3/E – Az apoteózis megdicsőülést jelent. (1)
 3/F – Vagyonukat a kincstár elkobozta, a család tagjait pedig kolostorba vagy börtönbe zárta. (2)

4. A tábornok leltárt készít

- 4/A – A harmincéves háború végén Zrínyi Péter a király oldalán részt vett a svédek elleni háborúban, ahol kitüntette magát. (2)
 4/B – a Wesselényi-összeesküvés a főnemeselek szövetségével kezdődött, így történt ez a nádor és a horvát bán között is. (2)
 4/C – Egy fosztogató török hajó elfoglalása után adták hálából Cattaro polgárai a díszkardot Zrínyi Péternek 1654-ben. (2)
 4/D – A fiatal Zrínyi Péter a német tisztek garázdálkodásakor megtaposta a zászlajukat, ezért az uralkodó a megmondhatatlan fiatalembert 1642-ben felségsértőnek nyilvánította. (2)
 4/E – Péter inkább horvát volt, és igyekezett bátyja műveit horvát nyelvből átültetni, így a verseit és a Szigeti veszedelem című eposzt is. (2)

5. A rokonság gyenge ágai

- 5/A – Zrínyi Ilona (1)
 5/B – Frangepán (Ozolyi) Flóra (1)
 5/C – Zrínyi Auróra Veronika (1)
 5/D – Zrínyi János Antal (Gnade) Antal (1)
 5/E – Zrínyi Ádám (1)

3. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – I. KATEGÓRIA

I. FELADAT: FEJTSD MEG AZ ANAGRAMMÁKAT!

- KÉMKEDEÉS:** a két virgonc dugó kémkedett, és levélben ismertették, hogy mit sikerült „kikémkedniük” a szigetlakókról.
- SZÖVETSÉGESEK:** mindkét tábor keresett magának szövetségest a háborúhoz
- KALÓZLOBOGÓ:** a két csapat zászlót is készít magának, partlakók kalózfejet rajzoltak a lobogóra
- HÁBORÚ:** a fiúk két táborra szakadnak, és kemény háborúba kezdenek, haditervet készítenek.
- KRAMPAMPULI:** felvidéki étel, amelyet Gazsi bácsi említett Szinyák Eleknek.

II. FELADAT: HARCÍ INDULÓ ÉS ZÁSZLÓ KÉSZÍTÉSE

Képzeljétek el, hogy ti vagytok a partlakók, s készültök megostromolni a szigetlakókat! Készítetek harci indulót és zászlót, mely összhangban van az általatok választott csapatnévvel!
Ennek a feladatnak a pontozásánál a kreativitást, ötletességet, és az igényességet fogom értékelni.

III. FELADAT: TÉVES ÁLLÍTÁSOK

- Palánk Géza a szigetlakók kémjelentését a térkép mellé a hűtőtáskába zárta.
- Kenderice Ákos szerint a Föld se nem gömbölyű, se nem lapos, hanem kocka alakú.
- Kenderice Ákos egy borítékot adott át Palánk Gézának, amit Gróf Péter és Messzéna Miklós küldött a fővezérnek.
- A szigetlakók zászlaja fehér zsebkendőn hal formájú darab van, míg a partlakók egy kalózfej 2 lábszárcsonttal ábrázoló vászontörölköző.
- A szigetlakók szövetségesei a dugók, azaz Messzéna Miklós és Gróf Péter lettek meg Kenderice Ákos.
- A partlakók várat építettek, deszkákból, amelyet a kompostól kértek, ahol a zászlót fogják őrizni.
- Sankó megmutatta Kecének a belga óriást, amely egy nagy nyúl volt.
- A háború napján Palánk Géza fél 4-kor ébredt, ugyanis egy szarka csivitelése felébresztette.

IV. FELADAT: KIHEZ KÖTHETŐK AZ ALÁBBI KÉPEK?

- Napóleon:** Olyan kiváló volt Palánk Géza védekezési terve, hogy a csapata szerint még maga Napóleon is megirigyelné, megdicsérné.
- Mata Hari:** híres kémnő, ezt olvasták a dugók, s megemlítették a levélben, amit a fővezérnek írtak
- Nobel Alfréd:** Gazsi bácsi megemlítette, hogy nagy találmány volt a nitroglicerin, amely Nobel Alfréd nevéhez kötődik. S Gazsi bácsi rímbe is foglalta és énekelgette, hogy ki is volt Nobel Alfréd és mit talált fel.

3. FORDULÓ MEGOLDÁSAI – II. KATEGÓRIA

I. FELADAT: KI MONDTA? KINEK? MIÉRT?

1. **idézet:** „Olyan előadást rendezünk, hogy be fognak csinálni tőle.”

Ki mondta? Szasza

Kinek? Földvári Gábornak

Miért? A templom kísértetére gondolt, ami után Jupival és Bucival kutatnak, úgy, hogy el akarnak bújni a templomban, és élőben közvetítik majd a Youtube-csatornán.

2. **idézet:** „Majd meggyónom bűneimet.”

Ki mondta? Szasza

Kinek? Jupinak, Zotyának és Bucinak

Miért? Szasza a gyóntatószékbe akar elbújni, ahol azonban Jupi szerint, mindig van egy pap. Erre válaszolta poénosan Szasza, hogy akkor majd meggyónja a tisztelendő úrnak a bűneit.

3. **idézet:** „Azt akarom, hogy tisztaság legyen.”

Ki mondta? Novákné Varga Rita

Kinek? Borának és Leának

Miért? Ritának a közélet tisztasága a legfontosabb, az, hogy mindig kiderüljön az igazság. Az, hogy tisztaság legyen a politikában is.

4. idézet: „A szent korona több, mint történelmi emlék.”

Ki mondta? Bodó Endre

Kinek? Borának

Miért? Azért, mert a Szent Korona a magyar állami függetlenség szimbóluma is.

5. idézet: „Csapdába csaljuk a rókát.”

Ki mondta? Bora

Kinek? Leának, Daninak és Dokinak

Miért? Azért, mert minél több információt meg szeretne tudni Renardtól, aki szerinte biztosan sok mindent tud az édesanyja eltűnésével kapcsolatban.

6. idézet: „Hiába, az emberi kíváncsiságra mindig lehet számítani.”

Ki mondta? Hiéna

Kinek? magának

Miért? Hiéna három pendrive-ot is elszórt a templomban, amiből az egyiket megtalálta egy biztonsági őr, amit aztán 2 ottani gépen is kipróbált, így Hiéna át tudta venni az uralmat a templomi számítógép-hálózat fölött. Emiatt volt boldog és elégedett annyira a rabló.

7. idézet: „A rendőrséghez kellett volna fordulniuk.”

Ki mondta? Renard

Kinek? a titkárságvezetőnek, a plébánosnak és a Mátyás-templom biztonsági szolgálatának a vezetőjének, de hallotta Hetes felügyelő és Földvári Laci is.

Miért? Azért, mert a Link Fülöp készített három tárgy közül ellopott kelyhet egy árverésen megvásárolták, de az aukciósház nem árulta el a Mátyás-templomi embereknek a vevő adatait.

8. idézet: „Kössük össze a kellemest a hasznossal.”

Ki mondta? Szasza

Kinek? Jurák Petinek, de hallotta Zotya és Buci is.

Miért? Hogyha lebuktatják a kísértetet, kapnak pénzt, híresek lesznek, sőt Szasza megnyeri a fogadást is.

9. idézet: „Reméljük, hogy most az egyszer hagyja magát lebeszélni.”

Ki mondta? Novákné Varga Rita

Kinek? Borának és Leának

Miért? Remélte, hogy Bora édesanyja lemond a nyomozásról, s akkor elengedik őt.

10. idézet: ”Bevették a trükköt.”

Ki mondta? Hiéna

Kinek? saját magának

Miért? mert bevált a terve, a program sikeresen le lett telepítve.

II. KERESD A KAPCSOLATOT!

a) Nemzeti Múzeum – Országház – Ausztria

Megfejtés: Szent korona

A 2. világháborúban a németbarát nyilasok elmenekültek és magukkal vitték a koronát, amit aztán Ausztriában ástak el. Az amerikaiak megtalálták, évtizedekig a Fort Knoxban őrizték, majd 1978-ban visszaadták Magyarországnak azzal a feltétellel, hogy a koronát mindenki számára látható helyre kell tenni. Így került először a Nemzeti Múzeumba, majd később az Országházba.

b) Fokhagyma – akkumulátor – kalapács

Megfejtés: Szaszaék felszerelése az éjszakai akciójukhoz

Szasza feltöltött egy videót, amiben egyenként bemutatta, hogy mit visznek magukkal a szellemvadászatra: egy fej fokhagymát, akkumulátort, kalapácsot.

c) Videófelvétel – szemüveg- biztonsági berendezés

Megfejtés: Hiéna és a terepfelderítés

Hiéna a Mátyás-templomba megy, hogy felderítse a helyet. Nőnek öltözik, parókát vesz és szemüveget visel. Bent rögtön figyelni kezdte a biztonsági berendezéseket. A terve az volt, hogy meghackelje a központi informatikai rendszert úgy, hogy a kamerák ne az aznapi, hanem az előző napi videófelvételt közvetítsék.

d) Palacsinta – kitűző - pizza**Megfejtés:** Bora és Lea

Bora és Lea pénteken egy-egy szelet pizzát evett. Később találkoztak Ritával egy palacsintázóban, itt két-két palacsintát ettek. Mátyás-templomos kitűzőt az egész osztálynak adott Földvári, Bora ezt arra használta ki, hogy a Hiltonban azt mondja, hogy Roger Boulon hagyta el.

e) Fura anyajegy - Mc Book - csáklövető pisztoly**Megfejtés:** Hiéna

Hiénának fura anyajegy van a kezén. A Mac Book arra szolgált, hogy a fondorlatos cselnek köszönhetően – elszórt pendrive-ok – át tudja venni az irányítást a templom egész hálózata felett. A csáklövető pisztolyra pedig azért volt szüksége, hogy sötétedés után át tudjon mászni a Hilton tetejéről a Mátyás-templom tetejére.

f) Limonádé – ezürtlánc - összegyűrt lap**Megfejtés:** Novákné Varga Rita

Vele beszélgettek Boráék egy palacsintázóban, ahol Rita limonádét ivott, nyakában pedig egy elegáns ezürtlánc lógott. Arról is beszélt, hogy takarítás közben talált egy összegyűrt lapot a szemetesben, amit valószínűleg Rác Pál, az egyik koronaőr, dobott ki.

g) Sápadság – pókok - videó**Megfejtés:** Jupi és Szasza

Szasza három videót is feltöltött, mielőtt elbújtak a Mátyás templomban. A másodikban mellette állt Jupi, aki meg volt ijedve ettől az akciótól, ezért még sápadtabb volt, mint addig bármikor. Jupi aggodalmasan megkérdezte Szaszától, hogy vannak-e a rejtekhelyükön pókok, mert félt ezektől az állatoktól.

MIT ASSZOCIÁLNAK A KÉPEK?**a) róka** – a Renard szó rókát jelent.**b) farkas** – Rita megmutatta Rác Pál titkos listáját Boraéknak, amin a K2T mellett 6 név szerepelt, köztük a Farkas Péter név is. Bora azt hiszi, hogy ez a Farkas nem más, mint Renard,**c) kutya** – Roger Boulon segédnyomozó nagyon ügybuzgó volt, Renard-ot a volt felesége kutyájára emlékeztette, akit állandóan dicsérgetni és simogatni kellett. Ez a kutya egy szeretetehes golden retriever volt.**KAPCSOLAT: Jean-Pierre Renard felügyelő**

franciául a Renard rókát jelent
Farkas Péternek hitte őt Bora
A segédnyomozó munkája Renardot a kutyájára emlékeztette

III. FELADAT: HELYSZÍNEK

	HELYSZÍN
Rita itt dolgozik	Országház (Parlament)
Itt találkozott Bora Bodó Endrével	Jászai Mari téri cukrászda
A gondnoksági iroda helyszíne	Országház utca
A kísértet itt lakhat a fiúk szerint	A Mátyás-templom karzatán található orgonában a sípok között
Ide hívta Dani randizni Borát	A Várba, majd a Sziklakórházba
Ebben a hotelben és szobában lakott Renard	Hilton, 406-os szoba
Az osztály itt gyűlt össze pénteken	A Mátyás-templomnál
E mellett található egy faragott oszlopfő	Loretói kápolna
Itt, ezen a téren és ezen a helyen találkoztak a lányok Ritával	Batthyány tér – palacsintázó
Itt található a királyi korona másolata	a Mátyás-templomban két helyen is: a, az emeleten, a királyi oratóriumban be- rendezett múzeumban b, a főoltáron Szűz Mária fején
Ezen a helyen őrizték évtizedeken át a Szent Koronát	Fort Knox – Egyesült Államok (USA)

PÉNZES ISTVÁN ANYANYELVI VETÉLKEDŐ

AZONOSÍTÓ: 2021009

ROVATVEZETŐ: TÓTH KATALIN, ŠKOLSKÁ 120, 951 78 KOLÍŃANY, katedra.anyanyelvi.vetelkedo@gmail.com

AZ II. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. NYELVÚJÍTÁS

A második forduló feladatai az előzőhöz képest jobban megizzasztották a csapatokat. Ennek ellenére azért a döntő többség megtalálta a kért kifejezések megfelelőit. A legnagyobb gondot a *tanuló* szó okozta – itt az *újonc* szóra gondoltam (mivel azonban ez más jelentésben valóban meghonosodott), elfogadtam a *latán* és az *apród* szavakat is.

A kért kifejezések megoldásai:

- Vízszintesen: 1. *kettőspont* = popont; 2. *hajnal* = derűnyye; 3. *gyöngyvirág* = lengenye
- Függőlegesen: 1. *zsiráf* = tevépárduc; 2. *magyar nyelvtan* = anybeszélet; 3. *mennyország* = üdvlelde; 4. *papír* = íráshártya; 5. *szerencsétlen teremtés* = bajlélek; 6. *egoizmus* = énnenség; 7. *patak* = locsmoly; 8. *égitest* = gömble; 9. *tanuló* = újonc; 10. *könyv* = könyvecs

¹ P	O	P	O	N	¹ T		² A	³ Ü	⁴ Í
² D	E	R	Ü	NNY	E		NY	D	R
⁵ B			⁶ É		V		B	V	Á
A	³ L 7	E	N	G	E	NY	E	L	S
J	O	⁸ G	N	⁹ Ú	P	¹⁰ K	SZ	E	H
L	CS	Ö	E	J	Á	Ö	É	L	Á
É	M	M	N	O	R	NY	L	D	R
L	O	B	S	N	D	V	E	E	TY
E	LY	L	É	C	U	E	T		A
K		E	G		C	CS			

II. SZÓTAGTOLDÓ

Mielőtt a szótagtoldó megfejtéseit ismertetném, leszögezem, hogy további megoldásokat is elfogadtam, amennyiben érvényben maradt a feladat logikája, és az egyenletek is helyesnek bizonyultak. Nem ismertem el azonban azokat a megoldásokat, amelyek nagyon távol álltak a keresett szó jelentésétől (például az *ajándék* helyett a *dália* – virágnév, mint figyelmesség).

1. alvilág + * = kótyavetyél
2. Petőfi Sándorhoz (is) köthető település + * = kiabáló
3. valami nélküli + * = habarcsos

Megoldás: pokol + csé = **pocsékol**Megoldás: Koltó + ri = **rikoltó**Megoldás: mentes + ce = **cementes**

4. vájat + * = szakadó
 5. juttat (régiesen) + * = figyelmesség
 6. színtelen + * = ródlí
 7. rét + * = frigy
 8. kedvtelenség + * = konvex
 9. serbli + * = jármű
 10. zóna + * = milliő

- Megoldás: redő + pe = **repedő**
 Megoldás: adék + ján = **ajándék**
 Megoldás: fakó + szán = **faszánkó**
 Megoldás: mező + nyeg = **menyegző**
 Megoldás: ború + dom = **domború**
 Megoldás: bili + cik = **bicikli**
 Megoldás: körzet + nye = **környezet**

III. CSAK KETTŐ, CSAK KETTŐ

A csupán két mássalhangzót igénybe vehető mondatalkotásnál nagyon kreatív megoldások születtek, élvezet volt őket olvasni ☺. Sajnos azonban akadt olyan csapat is, amelyik félreértelmezte a feladatot, és csak a szavak kezdőbetűihez használta a megadott mássalhangzókat, tehát a szavak folytatásában további hangzók is szerepeltek.

A jutalomponos feladatban is kitettek magukért a versenyzők – akadtak olyan csapatok is, akik csaknem az ABC összes betűjét felhasználták a mondatalkotáshoz, sőt némelyik megoldás rímelt is. Itt is értelmes, jelentésükben (még ha lazán is, de) összefüggő mondatokat vártam el. E helyt nincs mód mindegyik jó megoldás közlésére, szemléltetésképpen feltüntetek egyet-kettőt.

1. B – R: A barbár Rab Ráby bőre bíbor, bár Iri baba bére borúra, búra bír. / Arab báró bárba beér, bor ára bő.
 2. L – S: Lila Lilla leás és lel, Lülü sállal lesiel. / Lassú Lia, Ili és Lali a sulí elé áll.
 3. K – N: A konok unoka éneke kéne nékem! / Anna néninek kékek a kannái, kukái.
 4. H – S: Hohó, hús és hős e hős! / Hű, ha sós a hús, a has se éhes.
 5. M – R: A rém rím már mar, a muri maró rám. / Irma mama öröme Mimi.
 6. L – T: Attila Etellel lát öt teli tál ételt. / A téli tollát utáló tóttal lett teelő.
 7. P – L: Pál lop, pipál, Polli lepellel lepipál. / Pali, a pap pipál, Lili lapul.
 8. K – T: Két Kata kutat két kék tököt. / A kék kukta titkát kutatta a tót kukta.

Jutalomponos feladatok - válogatás

E cucu Ica cucca. / De, Dia dédié, a dadáé a dadai dió! / Dia, időd oda, Dodi, edd a diód, ide a dudád! / Agg ága égig ég. / A gyagya ügye egy ügy, a gyógy: ágya. / A kék kuka a kakukk kaki éke. / Ella elöl ül le, Lili elül Ella elöl, Leó Lili elé áll, Lea elalél, álló Lala lel. / Nina, Anna néni innen-onnan enne-inna. / Papp Pepi papa épp ép pap. / Ott öt óta ütötte tata a tetőt, itt Eti etette Ottót. / Te, Eta, öt óta itt e tuti autó! / Zoé, ez az izé az ózé! / Zsuzsáé a zsozso, Zsuzsié a zszisi.

Az 1.forduló A VÉGE UGYANAZ c. feladatából **kimaradt** az egyik részkérdés megoldása, ezért elnézést kérek. Kezdőbetű hozzáadásával a megfejtett utótagból további szavakat kellett létrehozni, a helyes megoldásokat itt közlöm:

- A) bér, csér, fér, gyér, mér, vér
 B) kéz, méz
 C) bőr, csőr, szőr
 D) csór, kór, mór, pór, szór
 E) búr, dúr, gyúr, túr, zsúr
 F) Gül /baba/, kül
 G) bab, zab
 H) bej, fej, hej, sej, vej.

Egyéb helyes szavakat is elfogadtam, például településneveket (*Pér, Kér* stb.), neveket (pl. *Zsül*).

KATEDRA ALSÓ TAGOZATOS VERSENY

ROVATVEZETŐ: HERDICS KALOCSÁNYI MÓNICA, katedra.also.tagozat@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2021005

A 2. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. FELADAT: SÜNJÁRAT

1. lakás: üres konyha; égő villany, üres szoba; szomszédos kisszoba; 3 úr egy asztal körül; ulti (=kártyajáték)
2. lakás: üres szoba; konyha; asztalon két tyúk ; kicsi kerek asszony csipőre tett kézzel; Nem megmondtam, hogy bontott csirkét hozzá!
3. lakás: fülsiketítő hangzavar; bömbölő rádió; bömbölő gyerekek; bömbölő ház ura; fotelba rogyott
4. lakás: idős házaspár; tévé; vajas-sajtos-sonkás falatkák; színes cukorkák; Zsombor; Margit
5. lakás: vén öreganyó; öblös bőrfotel; piros-kék sál; süket; Irma néni

II. FELADAT: HOGY IS VOLT EZ IGAZÁBÓL?

A bekarikázott betűjelekből összeolvasott megoldás: HÍRÜGYNÖKSÉG

Kihez vagy kikhez kapcsolódik a kapott szó, és milyen szerepet tölt be a megfejtés a történetben?

Anton, Antenna (a főnök meg a főnökasszony) és a Drótorján család alkotják a lakótelep hírügynökségét. Mivel minden lakáshoz elérnek a drótok, ezért mindenről tudnak, ami a lakókkal történik. A történetben fontos szerepet tölt be a hírügynökség, nekik köszönhetően rövid időn belül derül fény Lanolin hollétére.

Hamis állítások javítása:

Dongó varázs szavaira a hatalmas ajtó szemtelenül, rosszindulatúan röhögött. Dongó sóhajtozására 2 dzsinn termett előtűk. A két dzsinn mély lélegzetet vettek, és teli tüdőből ráfújtak az ajtóra, mire az kinyílt. Anton és Antenna számítottak Dongóék érkezésére. Éliás Tóbiás rájött, hogy Irma néni miért küldte fel őket a tetőre.

III. FELADAT: KI MONDTA ÉS MIÉRT?

Függőleges:

1. Drótorjánék
2. **Irma néni – Azért mondta ezt Dongónak és Éliás Tóbiásnak, mert tudta, hogy a tetőn van Anton és Antenna, akik mindenről tudnak. A két tévéantenna segíthet megtalálni Lanolin királykisasszonyt.**
3. Dzsinn Tata

Vízszintes:

1. **Dzsinn Fizz – azért mondta ezt Dongónak, mert ő nem tudott a dzsinnek létezéséről, mivel eddig ki sem bújta Körzeti Varázslóhivatalból.**
4. Zsombor
5. **Anton – okoskodva mondta Drótorjánéknak, mivel ők azt feltételezték, hogy a királykisasszony be van zárva, s így továbbították az információt.**
6. Antenna
7. **Éliás Tóbiás – Dongótól kérdezte, mikor sünné változtatta mindkettejüket.**
8. **Lanolin – azért mondta, mert be volt zárva, raboskodott.**
9. Margit
10. Ajtó

IV. FELADAT: BEJÁRT EMELETEK

Mit láttok a kiszínezett képen? Egy kulcsot.

Hol lenne rá szükség? Lanolin királykisasszony be van zárva és nincs kulcs az ajtójához.

Milyen következményeket szül, milyen további feladatokat tár a hiánya Dongó és Éliás Tóbiás elé?

Lanolin elküldi Fitzhuber Dongót és Éliás Tóbiást, hogy keressék meg a Nagy Kulcsmásolót, aki majd megfelelő kulccsal látja el őket.

				1	4
		1	1	1	1
	4	1	10	4	1
5					
1	1				
1	1				
5					
1					
1					
1					
1					
1					
2					
3					
2					
3					

A 3. FORDULÓ MEGOLDÁSAI

I. FELADAT: BETŰKAVALKÁD

BETŰKAVALKÁD	A királyi udvarban betöltött szerepük	Jelenlegi állásuk / munkájuk
P E R O M P T H S E HOPPMESTER	Első Badar király hoppmestere, aki be- és kijelentette a királyi udvarba érkezőket. Hosszú botjával kopogtatott.	A házasságkötésnél dolgozik. Megáll az előcsarnokban, majd köszönti és a helyére irányítja az ifjú párt.
G K O T É F Ó E ÉTEKFOGÓ	Első Badar palotájában az asztalfőnél állt, a király jobbján, és minden egyes étkezés előtt, minden egyes fogásból evett néhány falatot, hogy kiderüljön, nem mérgezett-e az étel.	Egy üzemi konyhán dolgozik, a hatalmas üstök mellett áll és kóstoltatja a leveseket, főzelékeket.
I D O L U V A D R O N B UDVARI BOLOND	Cigánykerekezett, bukfencezett, elmés tréfákat ötlött ki, zeneszerszámokkal és társasjátékokkal szórakoztatta a királyt.	Színházi ember, tologatja a díszleteket.
B C U R Ö D V A L I S UDVARI BÖLCS	Sok könyvvel, lexikkal bölcsekedett, mindenféle tudományban jártas bölcs segédje volt a királynak.	Egy gyerekkönyvtárban hordja a könyveket egyik helyről a másikra.

II. FELADAT: MÓKÁS NEVEK

Egyedi megoldások születtek. Minden alliteráló név külön pontot ért.

III. FELADAT: KAKUKKTOJÁS

- Rizsporos paróka, homlokába nyomott süveg, aranszegélyes térdnadrág, fecskeszárnyú kabát.
Kakukktojás: homlokába nyomott süveg
Indoklás: A süveg Dongó viselete, míg a többi a hoppmestert öltözteti.
- Konzerv, ezüstnyitó, pizsama, Negró.
Kakukktojás: pizsama
Indoklás: A pizsama Éliás Tóbiáshoz köthető, míg a többi kifejezés az étkefogóhoz.
- Kockasapka, csörgősipka, fejhang, bukfenc.
Kakukktojás: kockasapka
Indoklás: Az Udvari Bölcshez tartozik, míg a többi szó az Udvari Bolondhoz.
- Csikorgó Csókorgó, Csapcsöpp, Csúf Csögörény.
Kakukktojás: Csapcsöpp
Indoklás: Ő a szellemecske, míg a másik két név ugyanazon szereplőre utal.
- Fekete köpönyeg, földszint, neurózis, páncél.
Kakukktojás: páncél
Indoklás: Páncélja a Csikorgó Csögörénynek van, a többi szó a Nagy Kulcsmásolóhoz köthető.

IV. FELADAT: LÉPCSŐSZÁMLÁLÓ

10.	9.	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.	1.	földszint	pince
7 lépcső	8 lépcső	7 lépcső	8 lépcső	7 lépcső	8 lépcső	7 lépcső	8 lépcső	7 lépcső	8 lépcső	12 lépcső	

$7+8+7+8+7+8+7+8+7+8+12=87$ vagy: $5.7=35$ $5.8=40$ $35+40+12=87$ lépcsőfok

Válasz: A 10. emeletről a pincéig 87 lépcsőt jártak be.